

Αρχική δημοσίευση 11/3/2015

ΟΙ ΣΚΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΟΡΙΑ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΥΣΙΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΔΕΝ ΜΑΣ ΒΓΑΖΟΥΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ. ΑΝΤΙΘΕΤΩΣ...

Μια από τις μόνιμες φαντασιώσεις των ανθρώπων είναι η εντύπωση ότι για τη ζωή τους δεν χρειάζεται να σκεφτούν τι είναι ο κόσμος έξω από το ανθρώπινο πνεύμα και χωρίς την κοινωνία. Η ανθρώπινη κοινωνία είναι γι' αυτούς όλος ο κόσμος. Στη χώρα μας μερικές φορές απαντούμε: λογάριασες χωρίς τον ξενοδόχο. Δεν μπορεί να είναι αξίωμα για τη ρύθμιση της ζωής η παράλογη σκέψη, ότι όλος ο κόσμος είναι μόνο αυτός που εμφανίζεται εμπρός στα μάτια μας. Δεν είναι έξυπνο και λογικό να ζητάμε καλή τύχη και ευτυχία με δράσεις που αγνοούν τα μόνιμα χαρακτηριστικά του κόσμου (την πραγματικότητα) και να σχεδιάζουμε το μέλλον με ψέματα, με απίθανες υποθέσεις και με λανθασμένες απόψεις. Δεν είναι έξυπνο ούτε λογικό να προσδοκούμε ότι με παρανοϊκή δράση, με υπερβολική εκτίμηση για τις γνώσεις μας και με αδιαφορία για την έρευνα του κόσμου, έτσι θα ευνοηθεί η τύχη μας μέσα στον κόσμο και θα “φύγουμε” ανώτεροι από τα άλλα ζώα. Η πειστική (υλιστική) άποψη, ότι ο κόσμος είναι έτσι όπως εμφανίζεται μόνο με τους νόμους της εξωτερικής κίνησης των σωμάτων, αφήνει αναπάντητα πολλά και προκλητικά ερωτήματα. Με αυτή την υλιστική άποψη πιστεύουμε ότι οι συνέπειες της δράσης μας δεν εξαρτώνται καθόλου από τον κόσμο. Έχουμε την ψευδαίσθηση, ότι ο κόσμος προσφέρεται έτσι άψυχος με τους νόμους του, για να ζήσουμε με τις φαντασιώσεις μας, με μόνο εμπόδιο την κακή τύχη και με υπαίτιους μερικούς ανθρώπους. Όμως η απλή λέξη “τύχη” που κατονομάζει την αδυναμία πρόβλεψης και την πολυπλοκότητα των πραγμάτων δεν απλώνει λιγότερο σκοτάδι στη σκέψη από τη λέξη “θεός”.

17/3/2015

Η ΣΚΕΨΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΕΙΝΑΙ ΚΟΝΤΑ ΣΤΗ ΦΑΝΤΑΣΙΑ (ΚΑΙ ΟΙ ΓΝΩΣΕΙΣ ΜΑΣ ΕΥΚΟΛΑ ΔΙΑΨΕΥΔΟΝΤΑΙ)

Οι περισσότεροι άνθρωποι όταν ακούν ή διαβάζουν σκέψεις για την αρχή του κόσμου και από την έρευνα για τους νόμους του, αμέσως σκέφτονται ότι τα ζητήματα είναι άχρηστα για τη ζωή και μας βγάζουν εκτός πραγματικότητας. Μερικοί ίσως να αστειεύονται. Μάλλον δεν έχουν σκεφτεί καλά, ότι το αντίθετο συμβαίνει στη ζωή τους: Έχουν την εντύπωση ότι όσα σκέφτονται για τους ανθρώπους αυτά είναι ο κόσμος. Έχουν την εντύπωση ότι όσα πληροφορούνται για τις ανθρώπινες δράσεις είναι γνώση και όχι φαντασία. Εκτιμούν σαν πραγματικότητα τη φαντασία, τις συνήθειες και τις επιθυμίες των άλλων ανθρώπων γύρω τους, επειδή αυτοί αντιδρούν και μπορούν να αλλάξουν τη δική μας ζωή, άλλοτε προς το χειρότερο και άλλοτε πιο ευχάριστα. Αν μια περιοχή της γνώσης πλησιάζει περισσότερο στη φαντασία, τότε αυτή η περιοχή είναι οι πληροφορίες για τα κοινωνικά γεγονότα και για την ανθρώπινη δράση. Ποια κοινωνία και ποια ανθρώπινη δράση, θα ρωτούσαμε. Η δυσκολία στην απάντηση προέρχεται από την έλλειψη γνώσης και από την πολλή φαντασία. Περισσότερο φανταζόμαστε τι και γιατί κάνουν οι άλλοι άνθρωποι και τι γίνεται μέσα στην κοινωνία, παρά γνωρίζουμε. Δεν γνωρίζουμε καλά και αρκετά ούτε καν τους φίλους μας, ούτε καν τον εαυτό μας μέσα σε διαφορετικές συνθήκες. Τίποτε δεν είναι βέβαιο και δεν γνωρίζουμε καλά ούτε τι θέλουμε. Αν είχαμε καλύτερη γνώση και τις απαραίτητες πληροφορίες, έτσι θα γνωρίζαμε καλύτερα τι θα συμβεί στη ζωή μας και στην κοινωνία και με ποιες συνέπειες. Τότε θα μπορούσαμε πιο εύκολα να προγραμματίσουμε τα γεγονότα και τις εξελίξεις και η τύχη δεν θα ήταν τόσο ανατρεπτική για τα σχέδια και τη ζωή μας. Ξεγελάμε τον εαυτό μας με τη σκέψη ότι συμμετέχουμε σε ένα μεγάλο έργο και αγωνιζόμαστε για ένα ύψιστο σκοπό. Η πραγματικότητα που νομίζαμε ότι επιλέξαμε για να ζήσουμε είναι για κλάματα και για γέλια! Γι' αυτό να μη βιαζόμαστε να γελάσουμε ή

να κλάψουμε για τους άλλους, με την υπεροψία ότι εμείς που δεν φιλοσοφούσαμε ήμασταν μέσα στην πραγματικότητα. Διότι η δική μας σειρά... δεν θα αργήσει και ο κόσμος δεν θα παραμείνει έτσι όπως πιστεύαμε, ούτε θα γίνει όπως προβλέπαμε.

Petros K Όταν υποστηρίζουμε ότι δεν γνωρίζουμε τι συμβαίνει μέσα στην κοινωνία πραγματικά, αλλά περισσότερο τείνουμε να το φανταζόμαστε είτε στο παρελθόν είτε στο παρόν, τότε αυτό μας καθιστά στην κυριολεξία υποχείριο των αφηρημένων συνθηκών. Αποδεχόμαστε με άμεσο τρόπο την ανικανότητα των προσώπων και συλλογικά της κοινωνίας να παίρνουν θέσεις, για να αντιμετωπίσουν όχι αφηρημένες καταστάσεις, αλλά την πραγματικότητα που τους συμβαίνει. Το να γνωρίζουμε τον εαυτό μας, προβάλλεται ως η ουσία των προσώπων. Τα πρόσωπα όμως μόνο μέσα από διαπροσωπικές σχέσεις και, την αμοιβαιότητα της ύπαρξής γνωρίζουν την συγκεκριμένη στιγμή πως συμπεριφέρονται. Ως κοινωνία σαφέστατα διαθέτουμε συλλογική γνώση, μέχρι να την αναθεωρήσουμε ζούμε πάντα με την γνώση που είχαμε. Οι κοινωνικές συνθήκες έχουν ανατραπεί πολλές φορές στην ιστορία τις ανθρωπότητας. Δεν υπάρχει κανένας μεταφυσικός τρόπος με τον οποίο ζούμε, αλλά πολιτικές κοινωνικές συνθήκες μέσα στις οποίες το αφηρημένο έχει ήδη δώσει τη θέση του στο θετικό. Οι κοινωνικοί θεσμοί είναι ο τρόπος με τον οποίο πορεύονται τα πρόσωπα, και με τους οποίους αναζητούνται οι λύσεις στα πολιτικά προβλήματα.

Κωνσταντίνος Νικολουδάκης Κύριε Πέτρο, όπως συνήθως ανιχνεύετε μια κοινωνιολογική ανεπάρκεια των απόψεών μου για τον άνθρωπο και την κοινωνία. Σκέφτεστε με τη συνέπεια ενός ανθρώπου που οραματίζεται μια καλύτερη κοινωνία και το "καλύτερη" για εσάς πλησιάζει στην "αταξική" κοινωνία. Ξέρω ότι οι άνθρωποι με αριστερή ιδεολογία έχουν μια αυξημένη ευαισθησία για τη συμμετοχή των ατόμων σε ένα κοινό αγώνα ενάντια στο

καπιταλιστικό σύστημα και στην κρατική εκπροσώπηση αυτού. Η ανατροπή αυτού του συστήματος είναι για εσάς συνδεδεμένη με μια μαζική αντίδραση και με τη συμμετοχή του λαού σε ένα τέτοιο ανατρεπτικό αγώνα. Γι' αυτό, ειλικρινά, κατανοώ την ανησυχία που προκαλεί η αμφισβήτηση των πνευματικών ικανοτήτων του ανθρώπου και η απαξίωση της προσπάθειας για κοινωνικό αγώνα. Αυτή η απαξίωση είναι και δικός μου θεωρητικός προβληματισμός και έχω αντιληφθεί τον κίνδυνο της αδράνειας και της αδιαφορίας, από μια τέτοια ψυχολογική και ατομιστική προσέγγιση του κόσμου. Οι επιστήμες και η εμπειρία δεν λείπουν για τη ρύθμιση της ανθρώπινης δράσης, για τη συνεργασία των ανθρώπων και για την επίτευξη μεγάλων έργων και στόχων. Δεν αμφισβητώ την ύπαρξη γνώσης και των μεγάλων ικανοτήτων που προσφέρονται για την ανθρώπινη ζωή ξεχωριστά και για την κοινωνία. Επίσης, αναγνωρίζω ότι η επίμονη προσπάθεια και ο αγώνας αυξάνουν τις πιθανότητες για την επίτευξη των στόχων, σε αντίθεση με τη φυγή και την αδιαφορία. Όμως, έχω την άποψη ότι αυτές οι ικανότητες που προσφέρονται στον άνθρωπο με τη γνώση, το τελευταίο που εξυπηρετούν είναι μια δίκαιη και ευτυχισμένη κοινωνία. Όπως έχει εμφανιστεί ο άνθρωπος μέσα στον άγριο κόσμο, όπως έχει φανεί από την παγκόσμια ιστορία και όπως όλοι παρατηρούμε στη δική μας ζωή, ο άνθρωπος δίνει φυσιολογικά μια προτεραιότητα για να πραγματοποιήσει τα δικά του όνειρα. Και τα όνειρα είναι διαφορετικά, όπως και οι απόψεις για την καλύτερη κοινωνία, ενώ οι προσπάθειες για την πραγματοποίηση των ονείρων πάντα ενοχλούν τα όνειρα κάποιων άλλων και εμποδίζουν τις αντίπαλες δράσεις. Για να μην πολυλογώ εδώ, για μένα, αυτή η φυσιολογική προτεραιότητα που έχει κάθε ζωντανό πλάσμα για τον εαυτό του είναι ένας παγκόσμιος νόμος, που ακυρώνει ή εμποδίζει την προοπτική για μια καλύτερη κοινωνία. Μπορούμε να μιλήσουμε για "ηθικό πρόβλημα". Επιπρόσθετα, σαν να μην έφτανε αυτή η αδυναμία, ο κόσμος με την πολυπλοκότητα, με το μέγεθος και με τις λεπτομέρειές του δεν μπορεί να ελεγχθεί ούτε από θεούς. Πολύ φοβάμαι ότι δεν υπάρχει κανένας προορισμός για τη ζωή και τον άνθρωπο, πλην του προσωπικού αγώνα για να επιτύχει την επίγνωση της ανοησίας και της άγνοιάς του. Και μόνο αν κάποτε, ζήσουν άν-

θρωποι με τέτοια αυτογνωσία, ελπίζω ότι θα μπορέσουν να συνεννοηθούν και να συνεργαστούν με κοινό σκοπό μια κοινωνία πνευματικών αξιών.

* Συμπληρώνω: Όπως είπα, με την αμφισβήτηση των πνευματικών ικανοτήτων του ανθρώπου και με την αναγνώριση του καθοριστικού ρόλου της τύχης, έτσι απαξιώνεται η προσπάθεια για κοινωνικό αγώνα και αποθαρρύνεται η δράση. Με αυτή την άποψη για τον κόσμο προκαλείται κάποια ανησυχία. Ίσως εκτιμηθεί ότι έτσι οι άνθρωποι γίνονται αδρανείς και σταματούν να διεκδικούν μια καλύτερη ζωή. Αλλά η ανησυχία γίνεται υπέρμετρη, όταν φανταζόμαστε ότι έτσι γινόμαστε ευάλωτοι στα σχέδια των ισχυρών και υποχείρια για τους σκοπούς ξένων συμφερόντων. Διότι με την αμφισβήτηση των πνευματικών ικανοτήτων του ανθρώπου και με την υποβάθμιση της υπαιτιότητάς του, όσοι βρίσκονται σε πλεονεκτική θέση ή σε θέση εξουσίας, αυτοί επίσης δεν έχουν τον έλεγχο των εξελίξεων, όπως νομίζουν. Δεν γνωρίζουν καλά ούτε το δικό τους συμφέρον και τις συνέπειες των επιλογών τους. Οι “ισχυροί”, είτε ως ξεχωριστά πρόσωπα είτε ολόκληρα κράτη, έχουν περισσότερες αδυναμίες απ' όσες νομίζουν, λιγότερη επίγνωση της πραγματικότητας και επίσης έχουν υπερεκτιμήσει τις ικανότητες και τη γνώση τους. Τέλος, με αυτή την απαξίωση γενικά του ανθρώπου, δεν μένουμε αδιάφοροι στις προκλήσεις και στις προσπάθειες κάποιων για να μας εκμεταλλευτούν. Αντιθέτως, προετοιμαζόμαστε για να ανιχνεύουμε τις προθέσεις τους και περιορίζουμε την εμπιστοσύνη μας. Αλλά ούτε προτρέχουμε να ενοχοποιήσουμε κανένα, δεν βιαζόμαστε να επιρρίψουμε ευθύνες πέρα από τον εαυτό μας, δεν σπαταλάμε τη σκέψη μας για φανταστικούς εχθρούς και δεν εμπιστευόμαστε κανένα σχέδιο για μια καλύτερη κοινωνία.

Πρόσθετη εκτίμηση για την ιστορία (συνοπτικά)

Η ΓΝΩΣΗ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΕΙΝΑΙ ΚΟΝΤΑ ΣΤΗ ΦΑΝΤΑΣΙΑ

Όταν ακούσουμε για τις επιλογές και για τις λεπτομέρειες της ζωής ενός ανθρώπου, εύκολα βγάζουμε συμπεράσματα για να εξηγήσουμε ένα πρόβλημα του παρόντος ή για να προβλέψουμε τι θα συμβεί αργότερα. Αν είναι γνωστός, πολλά περισσότερα θα έχουμε να πούμε και πολλές περισσότερες εξηγήσεις θα δώσουμε για όλα όσα έγιναν στη ζωή του. Εύκολα φανταζόμαστε, εύκολα προτείνουμε αλλαγές και έτσι εύκολα λέμε τι θα είχαμε πράξει εμείς στη θέση του άλλου. Με κάθε νέα πληροφορία αλλάζουμε άποψη, αναζητάμε μια νέα εξήγηση, αναθεωρούμε τις προβλέψεις μας και συχνά εκφράζουμε την έκπληξή μας. Από όλες αυτές τις λεπτομέρειες της καθημερινής ζωής ενός ανθρώπου επηρεάζονται η σταδιοδρομία του, οι συνεργασίες του, οι φιλίες και οι παρέες του, η κοινωνική θέση του και τα έργα του. Ακούγοντας όλες αυτές τις επιλογές και τις λεπτομέρειες από λίγες ημέρες της ζωής ενός ανθρώπου δεν θα πιστεύαμε για πολλές από τις εξελίξεις στη ζωή του, για πολλές επιτυχίες ή αποτυχίες αυτού του ανθρώπου και με τίποτα δεν θα πιστεύαμε, ότι επηρεάστηκαν μερικά κοινωνικά γεγονότα, ομαδικές δράσεις και ολόκληρη η κοινωνία.

Όταν, όμως, μιλάμε για την ιστορία λαών και ολόκληρης της κοινωνίας, τότε πολλά χρόνια, δεκαετίες, ίσως και αιώνες αφαιρούνται από τη σκέψη μας, όπως για την παραγωγή μιας θεατρικής παράστασης και ίσως ακόμα πιο παραπλανητικά. Ένα πλήθος προσώπων και γεγονότων αφαιρούνται από τη σκέψη μας, ενώ πολλά δεν θα τα μάθουμε ποτέ και με βεβαιότητα. Μια απόφαση ενός προσώπου, που έτυχε να ηγείται για ένα μικρό χρονικό διάστημα, μια συμφωνία που υπογράφηκε, μια μαρτυρία που καταγράφηκε όπως καταγράφηκε σε ένα βιβλίο, αυτές οι αποσπασματικές πληροφορίες επιλέγονται σαν να αποκάλυπταν την περισσότερη πραγματικότητα, σαν αιτίες για όσα ακολούθησαν ή σαν πλήρη αποτελέσματα των όσων προηγήθηκαν. Στη διάρκεια της ζωής μας καταγράφουμε και εκτιμάμε τα γεγονότα από ώρα σε ώρα και από μέρα σε μέρα. Σκεφτόμαστε με την αξίωση να μην αλλαχθεί η χρονική σειρά και τα γεγονότα να μην εξηγηθούν με παραλήψεις, με άγνοια και με

ανεστραμμένη σειρά στην εξέλιξη. Όταν γράφουμε συντομευμένα βιβλία με τα πιο σημαντικά γεγονότα και με την πρόθεση να γίνει κατανοητό πώς και τι προκλήθηκε μέσα στην κοινωνία, τότε η φαντασία υπερτερεί της γνώσης. Αφαιρούμε ένα μεγάλο πλήθος γεγονότων και προσώπων, για τα οποία θα κάναμε διαφορετικές εκτιμήσεις, θα συζητούσαμε ασταμάτητα και θα παρατηρούσαμε στρεβλώσεις.

- > Μην πεις ότι δεν ήξερες
  - > Μάθε πριν σου τύχει
    - > Σκέψου καλύτερα, δράσε λιγότερο
    - > Δραπέτευσε από τις φαντασιώσεις σου
  - > Τα χειρότερα δεν θα τα αποφύγεις όσο έξυπνα και να δράσεις

Διεπιστημονική γνώση και ενοποιημένη Απάντηση, δηλαδή:

✓ Ηθική / Ψυχολογική ✓ Λογική ✓ Πολιτική ✓ Κοσμολογική

> Μιλάμε για μεγάλο πακέτο πολλών απαντήσεων και για ερμηνεία από την οποία φανερώνεται πώς συνδέονται μεταξύ τους ένα πλήθος φαινομένων και πολλά ξεχωριστά ζητήματα. Να το αναλύσουμε λίγο...>>> (Ξεχωριστές σελίδες σε ξεχωριστό αρχείο κειμένου. Όνομα ιστοσελίδας unification.htm και όνομα αρχείου unification_B5_TNR.pdf).

> Τα πιο φανερά σημάδια ότι προσφέρονται σωστές απαντήσεις και σκέψεις που διευκολύνουν μια θεωρητική έρευνα >>> (Ξεχωριστές σελίδες σε ξεχωριστό αρχείο κειμένου. Όνομα ιστοσελίδας completed-answers.htm και όνομα αρχείου complete_answers_B5_TNR.pdf).

> Η ανάπτυξη των ζητημάτων όπως είχαν ξεκινήσει με τη Θεολογία της Επιστήμης. Πώς μοιράστηκε σε βιβλία το πνευματικό έργο μετά τη “Θ. της Ε.”. >>> (Όνομα ιστοσελίδας T_of_S_after και όνομα αρχείου T_of_S_after_B5_TNR.pdf).

> Η ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΑΥΤΟ ΤΗΣ: ΠΑΓ-ΚΟΣΜΙΟΣ ΝΟΜΟΣ ΤΗΣ ΗΘΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ >>> (Όνομα ιστοσελίδας esw-strofh/esw-strofh-pagkosmios-nomos.htm και όνομα αρχείου pagosmios_nomos_B5_TNR11_2.pdf).

> ΓΝΩΣΗ ΧΩΡΙΣ ΗΘΙΚΗ ΕΙΝΑΙ ΑΣΚΟΠΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΠΛΑΝΗΤΙΚΗ >>> (Όνομα ιστοσελίδας menu/gnwsh-xwris-ethics.htm και όνομα αρχείου gnwsh-xwris-ethics_B5_TNR.pdf).

> ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΣΚΟΠΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΟΥ SITE >>> (Όνομα ιστοσελίδας menu/about.htm και όνομα αρχείου printed_pages/about-site.pdf).

Σύμφωνα με τους Ευρωπαϊκούς Νόμους και τους Διεθνείς Κανονισμούς για την πνευματική ιδιοκτησία (Ν. 100/1975, 2121/1993 και λοιποί εν γένει κανόνες Διεθνούς Δικαίου), απαγορεύεται η αναδημοσίευση και γενικά η ολική, μερική ή περιληπτική αναπαραγωγή και μετάδοση του συγγραφικού έργου, κατά παράφραση ή διασκευή με οποιονδήποτε τρόπο (μηχανικό, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, φωτογραφικό κλπ.) χωρίς προηγούμενη άδεια του δημιουργού. Για τα συγκεκριμένα αποσπάσματα και τις περιλήψεις, ο δημιουργός δεν απαιτεί να ζητηθεί γραπτή άδεια για την αντιγραφή, την αναδημοσίευση, τη μετάφραση και για την εκτύπωση αυτών, υπό το σαφή όρο να γίνεται υπόδειξη της πηγής και του δημιουργού και μη κερδοσκοπική χρήση.

All Rights Reserved

© Copyright 2015-16

Κωνσταντίνος Γ. Νικολουδάκης

18541 Πειραιάς

E-mail: filosofiagr@yahoo.gr, info@kosmologia.gr

Τηλ.: +30 210 4811373 Κιν. +30 6932 77 33 73

Web site : <http://www.kosmologia.gr> > www.cosmonomy.eu